

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7.10.2014r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Sławomir Jęksa

Sędziowie: SSO Małgorzata Winkler-Galicka

SSO Leszek Matuszewski (spr)

Protokolant: sekr. sąd. Natalia Kańduła

przy udziale M. N. Prokuratora Prokuratury Wojskowej del do Prokuratury Okręgowej w Poznaniu, po rozpoznaniu w dniu 2.10.2014r. sprawy **J. S.** oskarżonego o popełnienie przestępstw z art. 286§ 1kk i inne, na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego od wyroku Sądu Rejonowego Poznań Stare Miasto w P. z dnia 30.05.2014r., sygn. akt VIIIK 1148/10

1 zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) w punkcie II jako wartość wyłudzonego mienia przyjmuje kwotę, 1065,12 zł,

b) uchyla orzeczenia o karze zawarte w punkcie III i punkty V, VI i VII

c) przyjmuje, że czyny przypisane w punktach I, II, III i IV stanowią ciąg przestępstw i na podstawie art. 286§ 1kk w zw. z art. 11§ 3kk i art. 91§ 1kk wymierza jedną karę 1 (jednego) roku i 1 (jednego) miesiąca pozbawienia wolności i karę 90 (dziewięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny przyjmując wysokość jednej stawki na 10 (dziesięć) złotych,

d) na podstawie art. 69§ 1 i 2kk i art. 70§ 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszona na okres 4 (czterech) lat próby,

e) w punkcie VIII obowiązek naprawienia szkody na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. z kwoty 2926,66 zł ogranicza do kwoty 1065,12 zł.

2 w pozostałym zakresie utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

3 zwalnia oskarżonego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa wyłożonych kosztów postępowania odwoławczego i od obowiązku uiszczenia opłaty za II instancję.

L. M. S. M. W.-G.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w P., wyrokiem z dnia 30 maja 2014 roku, sygn. akt VIII K 1148/10 uznał oskarżonego **J. S.** za winnego tego, że:

I. w dniu 23 czerwca 2007 r. w P., działając wspólnie i w porozumieniu z L. R. oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził P4 sp. z o.o. w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem własnym w postaci pieniędzy w łącznej kwocie 1.659 zł w ten sposób, że dostarczył L. R. sfalszowane zaświadczenie o zarobkach wystawione przez firmę (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. przy ul. (...) na nazwisko B. P., na podstawie którego to zaświadczenia oraz na podstawie dokumentów w postaci prawa jazdy i dowodu osobistego na nazwisko P. B. wyżej wymieniony L. R. zawarł umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych, przedmiotem której był zakup telefonu komórkowego marki S.

(...) i świadczenie usług telekomunikacyjnych wprowadzając w ten sposób w błąd pracowników P-4 sp. z o.o., co do autentyczności przedłożonych dokumentów i zamiaru wywiązania się z zawartej umowy działając na szkodę firmy P-4 sp. z o.o., tj. przestępstwa z art. 286 §1 k.k. w związku art. 270 §1 k.k. i art. 275 § 1 k.k. w związku z art. 11 §2 k.k.

II. w dniu 18 sierpnia 2007 r. w P., działając wspólnie i w porozumieniu z L. R. oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził (...) sp. z o.o. w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem własnym w postaci pieniędzy w łącznej kwocie 2.926,68 zł w ten sposób, że dostarczył L. R. sfałszowane zaświadczenie o zarobkach wystawione przez firmę (...) sp. z siedzibą w P. przy ul. (...) na nazwisko B. P., na podstawie którego to zaświadczenia oraz na podstawie dokumentów w postaci dowodu osobistego na nazwisko P. B. wyżej wymieniony L. R. zawarł umowę o świadczenie telekomunikacyjnych, przedmiotem której był zakup telefonów komórkowych marki N. (...) i świadczenie usług telekomunikacyjnych wprowadzając w ten sposób w błąd pracowników ww. podmiotu co do autentyczności przedłożonych dokumentów i zamiaru wywiązania się z zawartej umowy działając na szkodę firmy (...) sp. z o.o., tj. przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w związku art. 270 § 1 k.k. i art. 275 §1 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k.

III. w dniu 24 sierpnia 2007 r. w P., działając wspólnie i w porozumieniu z L. R. oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził (...) Sp. z o.o. w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 450 zł. wprowadzając w błąd pracowników (...) sp. z o.o. co do autentyczności przedłożonych przy zawarciu umowy dokumentów i zamiaru wywiązania się z umowy w ten sposób, że wyłożył 50 zł. na aktywację telewizji cyfrowej a L. R. podając się za P. B., przedkładając dokumenty w postaci dowodu osobistego i prawa jazdy na nazwisko P. B. i podrabiając jego podpis na umowie abonamentowej (...) przedmiotem której był zakup sprzętu do odbioru telewizji cyfrowej oraz świadczenie usług telewizji cyfrowej (...) uzyskał dekoder, kartę abonencką oraz antenę, które przekazał J. S., tj. przestępstwa art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. i art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 33 § 1-3 k.k. wymierzył mu karę grzywny 40 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych.

IV. w dniu 27 sierpnia 2007 r. w P., działając wspólnie i w porozumieniu z L. R. oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, usiłował doprowadzić (...) S.A. w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem własnym w postaci pieniędzy w łącznej kwocie 700 zł w ten sposób, że dostarczył L. R. sfałszowane zaświadczenie o zarobkach wystawione przez firmę (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. przy ul. (...) na nazwisko B. P., na podstawie którego to zaświadczenia oraz na podstawie dokumentów w postaci dowodu osobistego i prawa jazdy na nazwisko P. B. wyżej wymieniony L. R. usiłował zawrzeć umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych, przedmiotem której był zakup telefonu komórkowego marki S. (...) i świadczenie usług telekomunikacyjnych wprowadzając w ten sposób w błąd pracowników wyżej wymienionego podmiotu, co do autentyczności przedłożonych dokumentów i zamiaru wywiązania się z zawartej umowy na szkodę firmy (...) S.A. nie osiągając zamierzonego celu z uwagi na wykrycie fałszerstwa przez pracownika salonu, tj. przestępstwa z art. 13 §1 k.k. w związku z art. 286 §1 k.k. w związku art. 270 § 1 k.k. i art. 275 § 1 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k.,

V. Przyjmując, że czyny przypisane w punktach I, II i IV zostały popełnione w warunkach ciągu przestępstw, na podstawie art. 286 §1 k.k. w związku z art. 11 §3 k.k. w związku z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 33 §1 -3 k.k. karę grzywny 90 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych.

VI. Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. i art. 91 § 2 k.k. połączono wymierzone oskarżonemu **J. S.** w punktach III i V wyroku -kary pozbawienia wolności i kary grzywny i wymierzono mu karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 2 miesięcy oraz karę łączną grzywny 100 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych.

VII Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k., warunkowo zawieszono wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności wymierzonej w punkcie VI wyroku oskarżonemu **J. S.** na okres 4 lat tytułem próby.

VIII Sąd Rejonowy .a podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego **J. S.** obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwami poprzez zapłatę:

- kwoty 1.659 zł. (tysiąc sześćset pięćdziesiąt dziewięć złotych) na rzecz P4 sp. z o.o z siedzibą w W.,
- kwoty 2.926,66 zł. (dwa tysiące dziewięćset dwadzieścia sześć złotych i sześćdziesiąt sześć groszy) na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973 roku o opłatach w sprawach karnych, zwolniono oskarżonego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych i nie wymierzono mu opłaty.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się **obrońca oskarżonego J. S.**, składając apelację od całości orzeczenia na korzyść oskarżonego. obrońca zarzucił orzeczeniu:

1 obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia polegająca na tym, że:

- a) w sposób sprzeczny z zasadą prawdy materialnej, bezzasadnie przyjęto, że oskarżony J. S. dopuścił się zarzucanych przestępstw, mimo, że brak było dowodów przemawiających za takim rozstrzygnięciem,
- b) wbrew zasadzie in dubio pro reo- art. 5 § 2 k.p.k., przyjęto za wiarygodne zeznania L. R. mimo, że nie były one konsekwentne oraz wiarygodne, w szczególności, nie znajdowały potwierdzenia w zebranych dowodach w niniejszej sprawie,
- c) w sposób sprzeczny z zasadą swobodnej oceny dowodów art. 7 k.p.k., bezpodstawnie za przekonujące zeznanie świadka L. R. mimo że odwołał swoje wyjaśnienia obciążające oskarżonego J. S.,

2 błędy w ustaleniach faktycznych, przyjętych a podstawę wyroku które mogły mieć wpływ na jego treść, polegające na tym, że;

- a) bezzasadnie pominięto i uznano za niewiarygodne wyjaśnienia J. S. których konsekwentnie, nie przyznawał się do popełnienia zarzucanych przestępstw.
- b) mimo przyjęcia, że L. R. miał dostęp do pieczętek umieszczonych na wystawionych w zaświadczeniach o swym zatrudnieniu, bezzasadnie przyjęto, że te dokumenty te wystawił oskarżony J. S.,
- c) w sposób nie zrozumiały pominięto fakt, że na przedmiotowych zaświadczeniach, brak było jakiegokolwiek dowodu, potwierdzającego, że oskarżony J. S. miał coś wspólnego z ich wystawieniem,
- d) nie uznano za wiarygodne zeznania L. R., złożone w styczniu 2014 r. gdy stanowczo i konsekwentnie, pod rygorem odpowiedzialności prawnej podał, że oskarżony J. S. nie miał nic wspólnego z czynami, które popełnił w niniejszej sprawie,

Ponadto z ostrożności procesowej obrońca podniósł zarzut błędnego ustalenia wartości zakupionych telefonów komórkowych przez L. R. albowiem:

- 1) nie wiadomo z jakich powodów przyjęto wartości podane w zarzutach 1 i 2 -będącymi najprawdopodobniej karami umownymi- zamiast szkody wynoszącej cenę zakupu tych telefonów komórkowych, podaną szczegółowego w ustaleniach faktycznych w pisemnym uzasadnieniu wyroku /k-1 i 2/,
- 2) w zasadzeniu obowiązku naprawienia szkody zamiast przyjęcia wartości zakupionych telefonów, przyjęto niezrozumiałe i niczym nie udokumentowane kwoty, znacznie przewyższające bezpośrednie korzyści, jakie uzyskał L. R. związane z otrzymaniem tych telefonów od operatora opisanego w tych zarzutach.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie podsądnego od popełnienia przestępstw opisanych w pkt. 1,2 i 4 aktu oskarżenia, przyjęcie w przypadku przestępstwa opisanego w punkcie 3 aktu oskarżenia, że zarzucany mu czyn wyczerpuje znamiona nieumyślnego paserstwa z art. 291 k.k., wymierzeniem za powyższy czyn kary grzywny w możliwie najniższej wysokości, obciążenie Skarbu Państwa kosztami postępowania odwoławczego, ewentualnie w wypadku nieuwzględnienia opisanych wniosków, o zmianę rozstrzygnięcia z punktu VIII wyroku poprzez zobowiązanie oskarżonego J. S. do naprawienia szkody w łącznej w wysokości 1.978 zł, pokrzywdzonym opisanych w tym wyroku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego J. S. jest częściowo zasadna jedynie w zakresie, w jakim kwestionuje wysokość ustalonej szkody wyrządzonej przez podsądnego (...) z sp. z.o.o. z siedzibą w W.. Sąd II instancji z urzędu zreformował zaskarżony wyrok poprzez przyjęcie, że czyny osądzone przez Sąd Rejonowy w punktach I, II, III, IV zaskarżonego wyroku, stanowią ciąg przestępstw i wymierzył za to oskarżonemu nową sankcję karną.

Na wstępie należy zauważyć, że ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd I instancji, która legła u podstaw ustalenia sprawstwa oskarżonego, utrzymuje się w granicach swobodnej oceny dowodów chronionej art. 7 k.p.k. Przedmiotem rozważań Sądu były dowody zarówno na korzyść oskarżonego, jak i wszelkie dowody im przeciwne.

Wywody zawarte w apelacji obrońcy podsądnego, w których kwestionuje on ocenę materiału dowodowego ujawnionego w toku przewodu sądowego, stanowiącego podstawę uznania winy podsądnego, są bezzasadne i to w stopniu oczywistym. Sąd Okręgowy przypomina, że błąd w ustaleniach faktycznych może wynikać bądź to z niepełności postępowania dowodowego, bądź z przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów. Może być on wynikiem nieznamienia określonych dowodów albo nieprzestrzegania dyrektyw obowiązujących przy ich ocenie. Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych nie może natomiast sprowadzać się do samej odmiennej oceny materiału dowodowego przez skarżącego, lecz powinien polegać na wykazaniu, jakich w tym zakresie uchybień w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego dopuścił się Sąd Rejonowy. Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów, Sąd orzekający rozstrzygając o winie bądź niewinności oskarżonego kieruje się własnym wewnętrznym przekonaniem, nie skrzepowanym żadnymi ustawowymi regułami dowodowymi. Przekonanie to tak długo pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k., dopóki nie zostanie wykazane, iż Sąd I instancji oparł swe przekonanie o winie albo niewinności podsądnego, bądź na okolicznościach nie ujawnionych w toku postępowania sądowego, bądź też ujawnionych w toku przewodu sądowego, ale ocenionych w sposób sprzeczny ze wskazaniami wiedzy i doświadczeniem życiowym.

Wina i sprawstwo podsądnego J. S. nie budzą żadnych wątpliwości Sądu II instancji. Na to, że oskarżony popełnił przypisane mu przestępstwa wskazują relacje procesowe L. R. (k.43-45, k.67-68, k.71-72, k.75-76, k.194-196), czy zgromadzona dokumentacja (k.6,7-10,84), a także wyniki przeszukania mieszkania J. S. (k.125-134). Z tych dowodów jednoznacznie wyłaniają się zachowania przestępcze osądzone w zaskarżonym wyroku. Ocena dowodów, która legła u podstaw skazania oskarżonego, nie budzi żadnych wątpliwości Sądu Okręgowego. Nie jest zatem tak, jak sugeruje to obrońca, że w toku postępowania rozpoznawczego nie ujawniono dowodów przemawiających przeciwko oskarżonemu.

Sąd I instancji słusznie dał wiarę relacjom procesowym L. R. obciążającym oskarżonego J. S. i odtworzył w oparciu o nie stan faktyczny w niniejszej sprawie. Obrońca jest w błędzie, sugerując, że Sąd Rejonowy pominął „szczegół” w postaci zmiany roli procesowej, w jakiej L. R. składał oświadczenia dowodowe w toku postępowania VIII K 1148/10. Sąd Rejonowy odniósł się do tej okoliczności na stronie 12 uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Prawdą jest, że oskarżony, jako osoba zagrożona pociągnięciem do odpowiedzialności karnej nie musi podawać prawdy, zaś świadek ma obowiązek składać relacje procesowe zgodne z prawdą pod rygorem poniesienia odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Jednakże nie wynika z tego automatycznie, że L. R. składając oświadczenia dowodowe w charakterze podsądnego podawał nieprawdziwe okoliczności, zaś składając zeznania, mówił prawdę. Organ wyrokujący w sprawie ma rację, że wiarygodność oświadczeń dowodowych nie jest zależna od tego, w jakich charakterze występuje osoba je składająca. Dopiero konfrontacja dowodów ujawnionych w toku postępowania i

przeprowadzonych na rozprawie przez pryzmat dyrektywy sądowej swobody dowodów upoważnia do rozstrzygnięcia o ich wiarygodności. Sąd Rejonowy słusznie uznał za wiarygodne wypowiedzi procesowe wskazujące na J. S. jako współdziałającego wraz z L. R. w wyłudzeniu mienia. Niewątpliwie relacje złożone przez L. R., stanowią w istocie pomówienie procesowe. Podkreślić trzeba jednak, że pomówienie nie zmienia ani charakteru dowodu, ani też – co do zasady - sposobu dokonania jego oceny. Relacje procesowe, zawierające treści pomawiające nie są dowodem „lepszym” czy „gorszym”. Nie podlegają też odmiennym od wyrażonych w art. 7 k.p.k.- kryteriom oceny. Pomówienie może być dowodem winy, jeżeli spełnia odpowiednie warunki. Przede wszystkim dowód taki powinien podlegać szczególnie wnikliwej i ostrożnej ocenie ze strony sądu, który powinien zbadać, czy tego rodzaju pomówienie jest konsekwentne i stanowcze, czy jest zgodne z doświadczeniem życiowym, czy wreszcie pomawiający nie ma interesu osobistego lub procesowego w obciążaniu oskarżonego. (zob. przykładowo wyrok z dnia 15 lutego 1985 r. w sprawie o sygn. IV KR 25/85 opubl. w OSNKW z 1985 r., z. 11-12, poz. 103). Takiej właśnie oceny dokonał Sąd I instancji. Relacje składane przez L. R. w charakterze podsądnego są istotnie spójne, logiczne i konsekwentne (k.43-45, 67-68). Trzeba podkreślić, że L. R. kilkakrotnie w różnych odstępach czasowych konsekwentnie obciążał oskarżonego (k.44-45, 67-68, 354, 380-382). Co bardzo istotne, L. R. opisał szczegóły inkryminowanego zdarzenia, zaś ujawnione przez niego okoliczności odnoszące się do zachowania oskarżonego nie miały żadnego znaczenia dla zmniejszenia zakresu jego własnej odpowiedzialności karnej, czy choćby przyjęcia łagodniejszej kwalifikacji prawnej jego czynu. Z treści złożonych przez niego, słusznie uznanych przez Sąd meriti za wiarygodne, wypowiedzi procesowych wynika, że L. R. w sposób szczerzy i wyczerpujący opisał okoliczności związane z popełnionymi przez niego przestępstwami, w tym szczegółowo opisując podjęte przez siebie zachowania i rolę J. S.. Pozwala to na kateryczny wniosek, że prezentowana przez niego wersja jest projekcją jego własnych spostrzeżeń i odpowiada prawdzie materialnej, a nie stanowi konfabulacji przygotowanej na potrzeby postępowania karnego, zmierzającej do uchronienia siebie lub innej osoby przed odpowiedzialnością karną. Sąd meriti słusznie zwrócił uwagę, że L. R. nie pozostawał z oskarżonym w konflikcie. Na żaden racjonalny powód fałszywego pomawiania oskarżonego przez tego świadka nie wskazał ani ten świadek ani J. S., czy jego obrońca.

Niczego nie zmienia to, że L. R. na rozprawie w dniu 21 stycznia 2014 roku istotnie zmienił swoje oświadczenia dowodowe na korzyść oskarżonego. W toku postępowania dowodowego, Sąd Rejonowy w sposób bardzo dokładny zweryfikował powód zmiany tych zeznań. Sąd Rejonowy w sposób wręcz drobiazgowy przeanalizował zmienione wypowiedzi procesowe tego świadka i słusznie uznał je za próbę uchronienia przez odpowiedzialnością karną oskarżonego. L. R. nie potrafił w sposób racjonalny wyjaśnić powodu tak radykalnej zmiany zeznań na korzyść oskarżonego.

Wbrew temu, co sugeruje autor apelacji, wypowiedzi tego świadka na rozprawie nie są „stanowcze i konsekwentne” (s. 2 uzasadnienia apelacji obrońcy). Sąd Rejonowy słusznie zwrócił uwagę na stronach 10-11 uzasadnienia zaskarżonego wyroku na istotne niespójności w zeznaniach tego świadka, podważające ich szczerłość. Sąd I instancji prawidłowo wskazał na jego wypowiedzi wskazujące na obawę przed J. S., np. w trakcie konfrontacji z oskarżonym w postępowaniu przygotowawczym. Z okoliczności sprawy wynika w sposób ewidentny, że oskarżony dominował nad L. R. psychicznie i intelektualnie. Co więcej, oskarżony był także skazany za popełnienie przestępstw polegających na wypowiadaniu gróźb karalnych, co uprawdopodobnia to, że oskarżony był zdolny do zastraszania innych osób, czego L. R., był świadom. Z tego powodu, L. R. istotnie mógł obawiać się oskarżonego i z tego powodu, zmienić na rozprawie głównej, swoje zeznania. Wszystkie wskazane wyżej okoliczności jednoznacznie wskazują, że L. R. podjął nieudolną i wręcz desperacką próbę uchronienia oskarżonego przez poniesieniem odpowiedzialności karnej za przestępstwa popełniane z nim w porozumieniu.

Całkowicie bezzasadne jest wskazywanie przez obrońcę, że Sąd I instancji przyjął, iż oskarżony wystawiał dokumenty mimo, że dostęp do pieczętek umieszczonych na wystawionych zaświadczeniach o zatrudnieniu miał L. R.. Sąd I instancji na stronie 9 pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia wykluczył, aby L. R. miał dostęp do pieczętek rzeczonyj firmy. Organ orzekający słusznie powołał się na zeznania pracodawcy świadka- D. O. właściciela Dam - (...) i prezesa J. - (...), z których wynika, że L. R. nie powinien mieć do nich dostępu (k.102). Nie ujawniły się w toku postępowania żadne dowody, wskazujące na to, aby tymi pieczętkami rzeczywiście kiedykolwiek dysponował L. R..

Rozumowania Sądu I instancji nie podważa treść opinii biegłego grafologa z której wynika, że zaświadczenia o zatrudnieniu L. R. nie zostały wypisane przez oskarżonego. Sąd I instancji uznał przecież, że oskarżony współdziałał z podsądnym między innymi poprzez „ dostarczenie mu sfałszowanego zaświadczenia o zatrudnieniu” (k.1025-1028), co odpowiada znamionom występkę posługiwania się podrobionym dokumentem (art. 270 §1 k.k.), a nie poprzez ich sporządzenie. To, że oskarżony dostarczył współdziałającemu w popełnieniu przestępstw sfałszowane zaświadczenia o zatrudnieniu znajduje umocowanie w wiarygodnych oświadczeniach dowodowych L. R.. Wyżej wymieniony oświadczył, że „ J. dał mi już wypisane zaświadczenie o zatrudnieniu z firmy (...) i z tym zaświadczeniem i dokumentami na nazwisko B. udałem się z J. do Salonu (...) na ulicy (...), gdzie zakupiłem telefon marki S. (...) (k.45). Co istotne, w trakcie czynności przeszukania w mieszkaniu oskarżonego znaleziono kilkadziesiąt pieczętek oraz dokumentów wskazujących na udział oskarżonego w procederze podrabiania i przerabiania dokumentów na szeroką skalę (k.125-134). Te przedmioty nie miały wprawdzie związku z przestępstwami osądzonymi przez Sąd Rejonowy w niniejszym postępowaniu. Jednakże powyższa okoliczność uprawdopodobnia relacje procesowe L. R., który podał, że oskarżony posługiwał się sfałszowanym dokumentem, do którego sporządzenia użyto pieczętki firm. Z tych powodów, dla ustalenia sprawstwa J. S. nie ma znaczenia kto w rzeczywistości podrobił zaświadczenia o zatrudnieniu, umożliwiające dokonanie wyłudzeń.

To zaś, że oskarżony konsekwentnie nie przyznawał się do współdziałania w wyłudzeniu mienia stanowi jego uprawnienie procesowe i nie przemawia automatycznie za jego niewinnością. W toku przewodu sądowego, linia obrony oskarżonego została w sposób skuteczny zakwestionowana przez Sąd Rejonowy.

Sąd II instancji podziela także przyjęcie przez Sąd I instancji, że oskarżony współdziałał z L. R. przy popełnieniu przypisanych mu przestępstw. Rola podsądnego w ich popełnieniu była również bardzo istotna i polegała na przygotowaniu planu przestępczego działania i dostarczaniu sfałszowanych zaświadczeń o zatrudnieniu i zarobkach na nazwisko właściciela skradzionych dokumentów: P. B.. Tego rodzaju dokument miał zasadnicze znaczenie dla podsądnego przy ocenie jego sytuacji majątkowej i zdobycia zaufania niezbędnego dla zawarcia umów z pokrzywdzonymi podmiotami.

W realiach niniejszej sprawy, pozbawione znaczenia jest to, że Sąd Rejonowy-S. w P. wyrokiem dnia 31 marca 2010 roku, sygn. akt VIII K 2095/08 uwolnił oskarżonego od odpowiedzialności karnej. Powyższy wyrok został wyeliminowany wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu, sygn. akt IV Ka 1111/10 z obrotu prawnego z powodu dowolnej oceny relacji procesowych L. R. (k.712-723). Przywoływanie tego orzeczenia przez obrońcę jest zatem całkowicie nieistotne.

Oczywiście bezzasadny jest postawiony w apelacji zarzut naruszenia reguły in dubio pro reo. Dla oceny czy nie została naruszona reguła in dubio pro reo nie są miarodajne wątpliwości zgłoszone przez apelującego ale to, czy orzekający w sprawie sąd rzeczywiście powziął wątpliwości, co do treści ustaleń faktycznych, a wobec braku możliwości ich wyjaśnienia rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego (vide: postanowienie SN z dnia 26 lipca 2007 r., IV KK 175/07, OSNKW 2007 nr.1, poz.1738). W niniejszej sprawie, nie można mówić o obrazie art.5 § 2kpk, gdyż Sąd Rejonowy poczynił kategoryczne ustalenia faktyczne, a zatem ewentualne zastrzeżenia mogą być rozstrzygane na płaszczyźnie respektowania przez Sąd Rejonowy dyrektywy swobodnej oceny dowodów wynikającej z art.7 k.p.k. W świetle realiów dowodowych, wersja forsowana przez podsądnego została w sposób skuteczny zakwestionowana. Nie sposób przeto odpowiedzialnie twierdzić o występowaniu dwóch konkurujących i nierozstrzygalnych wersjach zdarzeń, co miałoby obowiązywać organ orzekający do postąpienia wedle reguły in dubio pro reo. Z tych wszystkich powodów, ocena materiału dowodowego, która legła u podstaw uznania oskarżonego za winnego przypisanych mu występków jest prawidłowa.

Biorąc pod uwagę ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, obrońca ma rację, kwestionując przyjętą w wyroku wartość wyłudzonego mienia na szkodę (...) sp. z.o.o. Ustalenia Sądu Rejonowego w tym zakresie są sprzeczne i niejasne. Sąd Rejonowy ustalił na stronie 2 uzasadnienia zaskarżonego wyroku, że oskarżony L. R. po podpisaniu umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych wskutek przedłożenia podrobionego zaświadczenia o zatrudnieniu

wyłudził dwa telefony komórkowe marki N. (...) o wartości 409 złotych każdy. Co więcej ustalenie to jest zgodne ze stanowiskiem prokuratora wyrażonym w uzasadnieniu aktu oskarżenia (strona 8 aktu oskarżenia)

Ustalenie to zostało poczynione zarówno przez oskarżyciela jak i Sąd I instancji na podstawie zeznań P. S. – pracownika pokrzywdzonej spółki, której zeznaniom dano wiarę w całości i jako korzystne dla oskarżonego nie mogło zostać zmienione na jego niekorzyść w toku postępowania odwoławczego zainicjowanego jedynie poprzez apelację obrońcy oskarżonego.

Sąd Rejonowy w tych samych ustaleniach faktycznych przyjął, że „łączna wartość strat na szkodę (...) sp. z.o.o. na dzień 26 września 2007 roku wyniosła 2.926,68 złotych(k.89)” i w żadnym zakresie nie wyjaśnił dlaczego uznał, że rzeczywiste szkody wyrządzone pokrzywdzonemu opiewają na wskazaną kwotę. Z pisma pokrzywdzonego wynika, że wysokość swojej szkody dopatruje się w wartości wyłudzonych telefonów (wartość tę przyjmuje na wyższą kwotę jak ustalił to Sąd Rejonowy) i wysokości wyłudzonej usługi określając ją na kwotę 247,12 zł.

W zaistniałej sytuacji Sąd odwoławczy, w tym zakresie, zmienił zaskarżony wyrok na korzyść podsądnego, przyjmując jako wartość wyłudzonego mienia wartość telefonów- 819 zł - oraz wyłudzonych usług telekomunikacyjnych o wartości 247,12 złotych, wynikającą z pisma pokrzywdzonego. Konsekwencją tego była też zmiana punktu VIII zaskarżonego wyroku.

Sąd odwoławczy nie znalazł podstaw do kwestionowania wartości szkody wyrządzonej na szkodę P-4 sp. z.o.o. W tym zakresie ustalenia Sądu I instancji są prawidłowe. Obrońca nie zauważył, że miarodajnego oświadczeniu pokrzywdzonego podmiotu, wynika, że wartość szkody wynika z zsumowania wartości wyłudzonego telefonu oraz usług telekomunikacyjnych. (k.79). Z tego powodu, Sąd II instancji zaakceptował kontestowane ustalenie.

Sąd II instancji z urzędu, na korzyść oskarżonego, zmienił zaskarżony wyrok uznając, że wszystkich przestępstw oskarżony dopuścił się działając w ramach ciągu przestępstw. Sąd II instancji przypomina, że z ciągiem przestępstw mamy czynienia w razie łącznego spełnienia następujących warunków (art.91 §1 k.k.):

- 1) popełnienia przez sprawcę przynajmniej dwóch przestępstw,
- 2) popełnienia ich w podobny sposób,
- 3) popełnienia ich w krótkich odstępach czasu,
- 4) popełnienia ich zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z nich,
- 5) ustalenia, że każde z popełnionych przez sprawcę przestępstw wyczerpuje znamiona określone w tym samym przepisie.

Z taką sytuacją mamy do czynienia w wypadku wszystkich zachowań osądzonych przez Sąd I instancji. Sąd Rejonowy nie ma racji, wykluczając czyn wskazany w punkcie III zaskarżonego wyroku z ciągu przestępstw, z racji braku podobieństwa i odmiennej kwalifikacji prawnej (s.18 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Całkowicie niezrozumiałe jest wskazywanie na odmienną kwalifikację prawną. Przecież czyn podsądnego wskazany w punkcie III wyroku został oceniony jako wypełniający znamiona przestępstwa art. 286 §1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. i art. 275 § 1 k.k. w związku z art. 11 §2 k.k. , tak samo jak przestępstwa w punkcie I, II i IV wyroku- w tym wypadku w formie stadialnej usiłowania, co nie wyklucza przyjęcia ciągu przestępstw (k.1027).

Organ orzekający jest nadto w błędzie, wskazując, że występki opisany w punkcie III orzeczenia nie został popełniony w podobny sposób, jak pozostałe przypisane oskarżonemu występki. Sąd odwoławczy przypomina, że o podobnym sposobie popełnienia przesądzać może m. in. wykorzystanie przez sprawcę powtarzającej się dogodnej sposobności, charakterystyczny sposób działania sprawcy, wykorzystywanie przez niego takich samych lub podobnych narzędzi (...).” – M. K., P. K., Czyn ciągły i ciąg przestępstw. Komentarz do art. 12 i 91 Kodeksu karnego, Kantor (...), K. 1999, s. 104. Sposób działania podsądnego był zaś bardzo podobny jak w wypadku przestępstw osądzonych w punktach I, II i

IV wyroku. Przepęstwa popełniane przez oskarżonego łączyło to, że polegały one na wykorzystywaniu skradzionych dokumentów na nazwisko P. B., które L. R. kupił od nieznanego mężczyzny. Działania przestępcze były ukierunkowane na uzyskiwanie doraźnych korzyści w postaci sprzętu i usług telekomunikacyjnych. Oskarżony dostarczał także L. R. środki niezbędne do popełnienia przestępstw, jak sfałszowane zaświadczenia, czy pieniądze nieodzwonne do zawarcia umowy. Wszystkie przypisane oskarżonemu zachowania zostały dokonane w krótkich odstępach czasowych.

Z tego powodu, Sąd odwoławczy przyjął, że czyn przypisany oskarżonemu w punkcie III wyroku wchodzi wraz z czynami z punktu I, II i IV w skład ciągu przestępstw. W konsekwencji, Sąd II instancji uchylił rozstrzygnięcia o karze jednostkowej wymierzonej za przestępstwo przypisane w punkcie III, oraz punkt V, VI i VII.

Sąd II instancji wymierzył za powyższy ciąg przestępstw jedną karę 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności. Powyższa sankcja karna odzwierciedla stopień karygodności zachowania podsądnego i stopień jego zawinienia. Społeczna szkodliwość czynów przypisanych podsądnemu jest znaczna. Swoim zachowaniem doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem trzy podmioty, zaś czwarty usiłował oszukać. Oskarżony działał w sposób metodyczny i wyrachowany. J. S. będąc uprzednio karanym za popełnienie oszustwa, doskonale zdawał sobie sprawę z konsekwencji swojego zachowania. Podsądny nadto działał w stosunkowo krótkich odstępach czasu. Wszystkie te okoliczności wskazują na duże nasilenie u niego złej przestępczej woli.

Nadto względy prewencji generalnej przemawiają za surowym sankcjonowaniem dokuczliwej przestępczości wymierzonej w mienie. Dolegliwość prawnokarna wymierzona za podobne zachowania musi odstraszać potencjalnych sprawców, zaś dla społeczeństwa stanowić sygnał o braku pobłażliwości organów wymiaru sprawiedliwości.

Wzmocnieniem orzeczonej kary pozbawienia wolności, będzie sankcja majątkowa postaci 90 stawek grzywny. Ilość stawek odpowiada wskazanemu wyżej stopniowi karygodności i zawinienia. Minimalna wysokość jednej stawki uwzględnia obecną stosunkowo trudną sytuację majątkową oskarżonego, a nadto to, że musi naprawić szkody wyrządzone pokrzywdzonym.

Sąd II instancji zdecydował się warunkowo zawiesić wykonanie kary pozbawienia wolności. Oskarżony nie jest osobą do cna zdemoralizowaną na którą należy oddziaływać wyłącznie karami izolacyjnymi. Z uwagi na niepewność prognozy kryminologicznej, wyznaczono stosunkowo długi okres próby, liczący 4 lata. Naprawienie szkód wyrządzonych przestępstwem będzie zaś kryterium, czy podsądny zasłużył na szansę probacji.

W pozostałym zakresie, wyrok jako odpowiadający prawu utrzymano w mocy.

Sąd Okręgowy na podstawie art. 626 k.p.k., art. 636 k.p.k. zwolnił oskarżonego od obowiązku

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy:

1. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) w punkcie II jako wartość wyludzonego mienia przyjął kwotę 1065,12 zł

b) uchylił orzeczenie o karze zawarte w punkcie III i punkty V, VI, VII,

c) przyjął, że czyny przypisane w punktach I, II, III i IV stanowią ciąg przestępstw i na podstawie art. 286 §1 k.k. w związku z art. 11 § 3 k.k. i art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu jedną karę 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności i karę 90 stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki na 10 złotych,

d) na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 4 lat próby

e) w punkcie VIII obowiązek naprawienia szkody na rzecz (...) z sp.z.o.o. z siedzibą w W. z kwoty 2926,66 zł ograniczył do kwoty 1065,12 złotych

2. w pozostałym zakresie utrzymał w mocy zaskarżony wyrok

3. zwolnił oskarżonego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa wyłożonych kosztów postępowania odwoławczego i od obowiązku uiszczenia opłaty za II instancję.

SSO Leszek Matuszewski SSO Sławomir Jęksa SSO Małgorzata Winkler-Galicka